AVINURME LASTEAED

N A E R U L I N D

–

☺ PPEKAVA

SISUKORD

1. Lasteasutuse liik ja eripära....3
Tervist edendav lasteaed....4
2. Avinurme Lasteaed Naerulind õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid....5
3. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted....6
4. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine ja korraldamine, sealhulgas suvisel perioodil....6
5. Valdkondade õppe ja kasvatustegevuse eesmärgid ja sisu ning lapse arengu eeldatavad tulemused....9
5.1 Valdkond Mina ja keskkond....10
5.2 Valdkond Keel ja kõne....13
5.3 Valdkond Matemaatika....15
5.4 Valdkond Kunst....18
5.5 Valdkond Muusika....20
5.6 Valdkond Liikumine....21
5.7 Valdkond Robootika....24
5.8 Valdkond Võõrkeel....25
6. Avinurme Lasteaed Naerulind päevakava....26
7. Erivajadusega lastega tehtav töö....27
7.1 Kõnehäired....28
7.2 Üliaktiivsed lapsed....28
7.3 Andekad lapsed....28
7.4 Muukeelne laps....28
7.5 Haigused....30
8. Koostöö....30
8.1 Koostöö lapsevanemaga....30
8.2 Personali omavaheline koostöö....31
8.3 Koostöö kooliga....31
8.4 Koostöö vallavalitsusega....32
9. Lapse arengu hindamise põhimõtted....32
10. Koolivalmiduse hindamine....33
11. Õppekava uuendamise kord....33
12. Ettepanekute ja muudatuste leht....34

1. Lasteasutuse liik ja eripära

Avinurme Lasteaed Naerulind on Mustvee valla lasteaed, mille teeninduspiirkond on 25 kilomeetrine raadius Avinurme aleviku keskusest. Maja, milles lasteaed tegutseb, ehitati 1987 aastal ning avatud on kolm vanuserühma:

I rühm – 5-7-aastased

II rühm – 3-5-aastased

III rühm – 1,5-3-aastased

Vanemates rühmades on kuni 20 last, sõimerühmas kuni 14 last.

Rühmas on tööl kaks õpetajat ja üks õpetaja abi. Rühmaõpetajad on tööl tööajakava alusel, abiõpetajad on tööl iga päev. Rühmaõpetaja tööd toetavad muusikaõpetaja, liikumisõpetaja ja logopeed.

Lasteaia õpetaja jaoks on laps loov, koostöövalmis, aktiivne uurija ja õppija. Ta teeb koostööd koduga, annab tagasisidet lapse arengust tema vanematele, vajadusel nõustab lapsevanemaid. Meie rühmad on peredele avatud ja meie õpetajad nende jaoks olemas nii kevadel, suvel, sügisel kui talvel. Laste käsutuses on rühmaruumid, saal ja aiaga piiratud haljastatud õueala.

Õppeaasta lasteaias algab 01.septembril ja lõpeb 31.augustil. Õppetöö toimub eesti keeles.

Avinurme Lasteaed Naerulind on avatud 07:30 -17:30.

Avinurme Lasteaed Naerulind eripära tuleneb Avinurme ajaloolis-kultuurilisest taustast. Piirkonnas ei ole viljakaid põllumaid, põlised avinurmikud on elatanud end metsasaadustest: puidust tehti mööblit, tõmmati katuse- ja korvilaaste, meisterdati tünne ja kappasid. Avinurme Lasteaed Naerulind nädalateemad on seotudki ümbritseva loodusliku keskkonna, ajalooliste ametite ja kodukoha traditsioonidega. Kutsutakse külla ametimehi ettevõtetest, mis tegutsevad alevis ja selle lähiümbruses ning kus töötavad laste vanemad ja vanavanemad.

Õppe- ja kasvatustegevuses kajastub puidutöö ja sellega tegelevate ettevõtetega tutvumine. Ettevõtted võtavad meelsasti vastu aiarühmi õppekäikudele.

Tervist edendav lasteaed

Lasteaed kuulub Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku. Lasteaia eesmärk on hoida ja tugevdada lapse tervist ning soodustada tema tervislikku arengut.
Peamised tegutsemispõhimõtted:

☺ Tervislike toitumis- jm harjumuste kujundamine;
☺ igakülgse kehalise tegevuse soodustamine;
☺ turvalise, tervisliku ja lapse arengut stimuleeriva keskkonna loomine (füüsiline ja psühhosotsiaalne keskkond);
☺ isikliku hügieeni edendamine;
☺ vigastuste ennetamine; vaimse tervise edendamine ja probleemide varajane märkamine;
☺ arengu- ja käitumishäirete varajane märkamine ja sekkumine.

2. Avinurme Lasteaed Naerulind õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös.

Õppe- ja kasvatustegevus toetab lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, eetiline käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

Avinurme Lasteaed Naerulind õppe- ja kasvatustööga taotletakse, et koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava läbinud laps on:

☺ kehaliselt, vaimselt, sotsiaalselt ja emotsionaalselt eakohaselt arenenud;
☺ eduelamustele orienteeritud;
☺ mõistev ja salliv eakaaslaste, teistest rahvustest laste, ümbritseva keskkonna, kodu, pere ja isamaa suhtes;
☺ oskab eetiliselt käituda erinevates olukordades;

☺ valiku-, otsustus-, vastutus- ja algatusvõimeline;
☺ omandanud esmased tööharjumused;
☺ teadlik tervise hoidmise tähtsusest;
☺ mängu- ja õpihimuline;
☺ suhtlemisaldis eakaaslastega ja valmis koostööks õpetajaga;
☺ loov, koostöövalmis, aktiivne uurija ja õppija.

Õppe ja kasvatustegevused on mängulised, jõukohased, arendavad, loovad ja emotsionaalset intelligentsust toetavad, huvitavad ning lõimitud tegevuste käigus märgatakse ja toetatakse lapse isiklikke huvisid. Üleminek kodust lasteaeda ja lasteaiast kooli on sujuv ja loomulik.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppetegevuses lähtutakse järgmistest printsiipidest:
☺ lapse individuaalsus;
☺ arengupotentsiaaliga arvestamine;
☺ tervise hoidmine ja edendamine;
☺ kehalise aktiivsuse rahuldamine;
☺ loovuse toetamine;
☺ mängu kaudu õppimine;
☺ humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine;
☺ lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine;
☺ lapsele turvatunde, eduelamuste tagamine;
☺ üldõpetusliku tööviisi rakendamine;
☺ eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine;
☺ lapse motiveerimine, tema loomingulisusega arvestamine;
☺ erinevate valdkondade lõimimine;
☺ eakohasus;
☺ võimetekohasus.

Lapse arengu toetamine lasteasutuses on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse direktor.

Lasteaed on pere ja kodu partner, kindel tugi kasvatus- ja õppetöös ning lastevanematele avatud asutus. Pedagoogid on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad.

4. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine ja korraldamine, sealhulgas suvisel perioodil.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandatud periood Avinurme Lasteaias Naerulind algab 1. septembril ja lõpeb 31. mail. Õppeaasta algusest 2 nädalat on mõeldud laste ja lapsevanemate kohanemisele. 15. septembrist kuni 31. maini viiakse läbi kavandatud õppe- ja kasvatustegevusi. 01. juunist kuni 31. augustini on lasteaias suvine lastehoiu periood, mille lahtiolekuajad ja töökorraldus otsustatakse koostöös hoolekoguga hiljemalt jooksva õppeaasta maikuuks. Suveperioodil, jõulude ja aastavahetuse ajal töötatakse nädalakava alusel, kus põhirõhk on valdkondade sisu kordamisel, mängul ja õues tegutsemisel. Lasteaed avatakse reeglina augusti teisel poolel, mil toimub uute laste vastuvõtt lasteaeda, tutvumine rühmaga, harjutamine lasteaiaga, kodukorraga, personaliga, territooriumiga. Pedagoogide jaoks toimub õppekasvatustöö eelneva perioodi analüüs ja uue perioodi planeerimine.

Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:
☺ kavandada oma tegevust, teha valikuid;
☺ seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
☺ kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
☺ arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
☺ hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
☺ tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, terviseseisundit jms.
Õpetaja poolt kavandatud õppetegevuste kestvus:
1,5-3-a. 10-15 min
3-5-a. 25 min
5-7-a. 30-35 min

Avinurme Lasteaed Naerulind õppe- ja kasvatustegevus aitab lastel kujundada arusaama **füüsilisest maailmast:**

☺ matkimise;
☺ vaatlemise**;**
☺ uurimise**;**
☺ katsetamise**;**
☺ mõõtmise**;**
☺ kaalumise;
☺ klotsidest ehitamise;
☺ puutöö**;**
☺ vee- ja liivamängude**;**
☺ värvide segamise ja erinevate kunstimaterjalide katsumise läbi;
☺ liikumise ja rütmi abil.

Ühiskonnast ja kultuurist:

☺ mängude, loovmängude**;**
☺ harjutamise;
☺ lugude kuulamise ja ettelugemise;
☺ ühiskondlike sündmuste**;**
☺ rahvakalendritähtpäevade tähistamise abil;
☺ muusikaõpetuse abil.

Loogikast ja matemaatikast:

☺ mõõtmise**;**
☺ kaalumise;
☺ võrdlemise;
☺ loendamise;
☺ vastete leidmise;
☺ korrastamise**;**
☺ järjestamise**;**
☺ sorteerimise ja klassifitseerimise abil.

Kõnest ja kirjakeelest:

☺ kuulamise;
☺ matkimise**;**
☺ suhtlemise;
☺ lugemise esimeste sammude;

☺ kirjutamise esimeste sammude**;**

☺ harjutamise**;**

☺ joonistamise**;**

☺ dikteerimise**;**

☺ oma ideede väljendamise abil**.**

Üldistest käitumisreeglitest:

☺ viisakussõnade ja viisakusreeglite;

☺ ususe, õigluse, headuse, julguse, tõe;

☺ eeskuju abil.

Esteetikast:

☺ ilu märkamise;

☺ ilumeele kujundamise;

☺ erinevate kunstiliikide kasutamise abil**.**

Sotsiaalsest käitumisest:

☺ hügieeni ja korraharjumuste;

☺ tunnete väljendamise;

☺ teistega arvestamise;

☺ koostöö**;**

☺ positiivse enesehinnangu;

☺ iseseisvuse kujundamise abil.

Laps ja tema vajadused on kogu õppe- ja kasvatustegevuse keskpunkt. Last julgustatakse aktiivselt, iseseisvalt ja loovalt mõtlema ja tegutsema.
Avinurme Lasteaed Naerulind toetab iga lapse omapära ja iseärasusi. Igale lapsele tagatakse õppetegevus ja areng ka individuaalsetest protsessidest lähtuvalt. Lastel on piisavalt aega ümbritseva avastamiseks, võimalus õppida erinevaid teid pidi ja võimalus oma töid näidata. Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima. Lapsele on tagatud sujuvad üleminekud kodust lasteaeda ja lasteaiast kooli.

5. Valdkondade õppe ja kasvatustegevuse eesmärgid ja sisu ning lapse arengu eeldatavad tulemused

Avinurme Lasteaed Naerulind õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast sotsiaalsest, tehis- ja looduskeskkonnast tulenev temaatika, mis omakorda põhineb printsiipidel: üksikult üldisemale, kergemalt raskemale, lihtsamalt keerulisemale.

Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse seitsmes valdkonnas:

☺ mina ja keskkond;
☺ keel ja kõne;
☺ matemaatika;
☺ kunst;
☺ muusika;
☺ liikumine;
☺ robootika.

5.1 Valdkond Mina ja keskkond

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

☺ mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
☺ omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
☺ väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
☺ väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
☺ väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
☺ märkab nähtusi ja muutusi looduses.

Valdkonna *Mina ja keskkond* sisu:

1) sotsiaalne keskkond:

1,5-3 aastased: mina, perekond; minu kodu, kodumaa, kodumaa sümbolid: lipp; minu rühm, minu isa ja ema töö; tähtpäevad ja kombed: sünnipäev, peretraditsioonid, osalemine tähtpäevadega seotud ühisüritustel; üldinimlikud väärtused ja

üldtunnustatud käitumisreeglid: hea ja paha tegu, elementaarsed viisakusreeglid; tervise väärtustamine: pesemine; tervislik toitumine; minu keha; ohuallikad ning ohutu käitumine: nuga, käärid, tikud, kuumad küttekehad.

3-5 aastased: mina, perekond, sugulased; kodu, kodumaa, kodumaa sümbolid: lipp, lind, lill; teised rahvused Eestis; rühm, lasteaed; ametid; eesti rahva tähtpäevad ja kombed; üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine: enesehügieeni võtted (hammaste pesemine); tervislik toitumine; inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine.

5-7 aastased: mina, perekond, sugulased, peretraditsioonid; kodu, kodumaa, kodumaa sümbolid: lipp, vapp, hümn, lill, lind; teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas; rühm, lasteaed, kool; eesti rahva tähtpäevad ja kombed; üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine: enesehügieen ja selle tähtsus; tervislik toitumine; inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine.

2) looduskeskkond:

1,5-3 aastased: kodukoha loodus; muutused looduses: ööpäev, talv, suvi ilmastikunähtused, mõisted puu-loom-lind-putukas-lill-inimene; elukeskkond: mõisted aed-mets-jõgi-õu; valgus-pimedus, soe-külm, vesi, kivi, muld, õhk;
inimese mõju loodusele: mõiste prügi.

3-5 aastased: kodukoha loodus; muutused looduses: nädal, aastaajad, nendele omased ilmastikunähtused, mõisted koduloom-metsaloom-kodulind-metsalind-putukas-puu-põõsas-rohttaim-seen, elukeskkond: mõisted aed kui elukeskkond, mets kui elukeskkond, jõgi kui elukeskkond, alevik kui elukeskkond, valgus, temperatuur, vesi, muld, kivi ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele; inimese mõju loodusele: prügi, elukeskkonna muutmine paremaks, halvemaks.

5-7 aastased: kodukoha loodus; muutused looduses: ööpäev, nädal, aastaring; aastaajad, nendele omased ilmastikunähtused, inimese töö aastaringselt, Eestile omased koduloomad, metsaloomad, kodulinnud, metsalinnud, putukad, puud, põõsad, rohttaimed, seened; elukeskkond: mets kui elukeskkond, jõgi kui elukeskkond, alevik kui elukeskkond, valguse, temperatuuri, vee, mulla ning õhu tähtsus taimedele, loomadele ja inimestele; inimese mõju loodusele:

prügi,erinevatesse elukeskkondadesse säästev suhtumine.

3) tehiskeskkond:

1,5-3 aastased: ehitised: kodu, lasteaed; kodutehnika: kell, pliit, televiisor, külmkapp, pesumasin, arvuti; transpordivahendid: auto, rong, laev, lennuk, eriotstarbelised sõidukid; jalakäija ohutu liiklemine ja turvavarustus: sõidutee ja kõnnitee, helkur.

3-5 aastased: ehitised: erinevad majad ja asutused kodukohas; kodutehnika: erinevad abivahendid kodus, transpordivahendid: autod, bussid, lennukid, laevad, põllutöömasinad jt.; jalakäija ohutu liiklemine ja turvavarustus: helkur, vest, paremal pool.

5-7 aastased: ehitised: erinevad majad ja asutused kodukohas ja lähimas linnas; kodutehnika: erinevad abivahendid kodus, transpordivahendid: autod, bussid, lennukid, laevad, põllutöömasinad, ametiautod jt.; jalakäija ohutu liiklemine ja turvavarustus: helkur, vest, paremal pool; ratturi liiklemine ja turvavarustus.

Valdkonna õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:
☺ valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
☺ suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
☺ lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
☺ suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma terviseseisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeldusi tegema;
☺ suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

☺ tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms;

☺ kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;

☺ nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid;

☺ nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone;

☺ mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused;

☺ oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku;

☺ julgeb keelduda (ühis)tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik;

☺ kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist;

☺ järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist;

☺ suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt;

☺ kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi;

☺ kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring;

☺ selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad;

☺ selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaaegadest, öö ja päeva vaheldumisest;

☺ mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale;

☺ kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm;

☺ teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita.

5.2 Valdkond Keel ja kõne

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

☺ tuleb toime igapäevases suhtlemises;

☺ kasutab kõnes õiget häältdust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesist lauseehitust;

☺ tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Valdkonna *Keel ja kõne* sisu:

☺ keelekasutus: häältdamine, sõnavara, grammatika;

☺ suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;

☺ lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

Valdkonna õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:
☺ lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
☺ peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalsetes suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
☺ suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
☺ õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
☺ mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

Lapse arengu eeldatavad tulemused 3 aastaselt:
☺ nimetab esemeid õigete nimedega;
☺ nimetab pildil olevaid esemeid, nähtusi, tegevusi;
☺ kasutab kõnes nimi-, tegu- , ase-, omadus- ja arvsõnu;
☺ nimetab nimisõnu ainsuses ja mitmuses;
☺ kasutab õigesti olevikku ja lihtminevikku;
☺ räägib 2-4-sõnaliste lausetega;
☺ kuulab, saab aru ja täidab täiskasvanu korraldusi;
☺ kuulab esitatavat kirjanduspala 10-15 minutit;
☺ vastab „kes?“, „mis?“, „miks?“ ja „kuidas?“ küsimustele;
☺ esitab ise „kes?“, „mis?“, „kus?“, „miks?“ küsimusi;
☺ kordab järgi luuletust ja esitab ise lühikese luuletuse või liisusalmi;
☺ järjestab tuttava pildiseeria ja kirjeldab mõne lausega tegevust.

Lapse arengu eeldatavad tulemused 4-5 aastaselt:

☺ hääldab häälikuid õigesti;

☺ kuuleb häälikuid sõnas õiges järjekorras;

☺ nimetab häälikuid sõna alguses, keskel, lõpus;

☺ eristab lühikest ja pikka häälikut sõnas;

☺ kasutab kõnes õigeid aja ja grammatika vorme;

☺ jutustab enda tegevusest, sündmustest, nähtustest;

☺ kirjeldab pildil nähtut ja nimetab olulisi detaile;

☺ vastab küsimustele kuuldud jutu või nähtud pildi kohta;

☺ teab õppekavas käsitletud muinasjutte ja oskab nende põhjal jutustada;

☺ esitab peast luuletusi ja liisusalme;

☺ mängib kaaslastega sõnamänge õpetaja juhendamisel;

☺ tunneb vähemalt 10 joonistähte ja oskab neid joonistada;

☺ laob tähtedest sõnu;

☺ oskab kirjutada oma nime.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

☺ tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel, arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;

☺ saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;

☺ suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;

☺ jutustab pildi, kuuldud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid;

☺ kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;

☺ kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses;

☺ valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;

☺ hääldab oma kõnes ja etteöeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid;

☺ tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirjapildis ära mõned sõnad;

☺ kirjutab joonistähtedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega;

☺ teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

5.3 Valdkond Matemaatika

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

☺ rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;

☺ järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;

☺ tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;

☺ mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;

☺ mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;

☺ tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;

☺ näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

Valdkonna *Matemaatika* sisu:

☺ hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;

☺ suurused ja mõõtmine;

☺ geomeetrilised kujundid.

Valdkonna õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

☺ suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;

☺ harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;

☺ seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;

☺ suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);

☺ toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

Lapse arengu eeldatavad tulemused 3 aastaselt:

☺ tunneb ja nimetab vähemalt 4 värvi;

☺ rühmitab esemeid suuruse, vormi ja värvi järgi;

☺ mõistab mõisteid üks ja palju; suur ja väike; pikk ja lühike;

☺ tunneb ja nimetab geomeetrilisi kujundeid ring, ruut, kolmnurk;

☺ puudutab ja loendab 1-3 eset;

☺ teab kohamõisteid peal-all; ees-taga; sees-kõrval ja asetab esemeid sisse, peale, alla, kõrvale;

☺ leiab esemete sarnasusi ja erinevusi;

☺ teab kasutab õigesti mõisted: üks-palju-samapalju; suur-väike-ühesuurused; pikk, lühike, ühepikkused; kõrge-madal-ühekõrgused; kõige suurem-kõige väiksem;

☺ leiab aastaaegade olulisi tunnuseid (sügis –vihm, pori, lehed langevad, raagus puud; talv - lumi, jää, külm; kevad – lilled, rohi, päike; suvi - soe, päike);

☺ kasutab ajamõisteid: päev, öö, hommik, päev, õhtu, täna, eile, homme.

Lapse arengu eeldatavad tulemused 4-5 aastaselt:

☺ tunneb värve ja nimetab värvitoone (hele, tume);

☺ loendab esemeid ja sõnastab tulemuse;

☺ määratleb eseme kuuluvuse ja mittekuuluvuse hulka;

☺ leiab esemete sarnasusi ja erinevusi;

☺ võrdsustab hulki ühe äravõtmise või juurdepanemise teel;

☺ leiab paarid;

☺ mõõdab kokkulepitud mõõtühikuga (kaugusi sammudega, mahtu klaasiga);

☺ seostab kellaaegu päevakavaga;

☺ järjestab esemeid pikkuse, laiuse, kõrguse järgi ja kasutab neid mõisteid kõnes;

☺ joonistab geomeetrilisi kujundeid ja kujundab neist mustreid, figuure;

☺ kasutab ruumi- ja ajamõisteid: all, üleval, peal, ees, kõrval, taga; parem-vasak; eile, täna, homme, hommik, lõuna, õhtu, päev, öö; nimetab nädalapäevi õiges järjekorras;

☺ nimetab tasapinnalisi kujundeid: ring, ovaal, ruut, ristkülik, kolmnurk;

☺ tunneb ja nimetab numbreid 1-10;

☺ joonistab mõningaid numbreid;

☺ loendab hulki 10-ni;

☺ vastab õigesti küsimustele: Mitu?, Mitmes?.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

☺ määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;

☺ võrdleb hulki, kasutades mõisteid *rohkem, vähem, võrdselt*;

☺ teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;

☺ liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke + , –, =;

☺ koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;

☺ järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);

☺ rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi;

☺ kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil;

☺ oskab öelda kellaaega täistundides;

☺ nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja -päeva;

☺ mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nöör vms);

☺ eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (kroon, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;

☺ leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid.

5.4 Valdkond Kunst

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

☺ tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;

☺ kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;

☺ vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;

☺ kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;

☺ kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;

☺ vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkonna *Kunst* sisu:

☺ kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;

☺ kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;

☺ tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;

☺ kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

Valdkonna õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:
☺ antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
☺ suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
☺ kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
☺ arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
☺ julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
☺ viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
☺ suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

Lapse arengu eeldatavad tulemused 3 aastaselt:

☺ lõikab kääridega paberiribast tükke;
☺ rebib paberist tükikesi;
☺ voolib lihtsaid figuure (pall,uss);
☺ maalib sirgeid jooni ja ümaraid vorme (pall);
☺ kasutab liimi;
☺ valdab lihtsat trükitehnikat (kartuli-, pintsli- ja templitrükk);
☺ kujutab inimese nägu ja veel mõnda lihtsat figuuri;
☺ tunneb mõningaid maalimise tehnikaid (guašš, näpuvärvid, akvarellid) ja töövahendeid ning kasutab neid õigesti.

Lapse arengu eeldatavad tulemused 4-5 aastaselt:

☺ lõikab kääridega mööda sirg-ja kõverjoont;
☺ rebib paberist erikujulisi vorme;
☺ voolib kera, vorstikest ja oskab neid süvistada ning detaile omavahel ühendada;
☺ dekoreerib voolitud tööd;
☺ segab värve omavahel ja katab pinda;
☺ valdab erinevaid trükitehnikaid (kartuli-, templi-, naturaal-, niiditrükk jm.);
☺ kujutab inimesi, loomi, maju, autosid jne;
☺ teostab lihtsamaid meisterdamistöid;
☺ valdab erinevaid tehnikaid (rasvakriidid, akvarellid, guašši jm);
☺ kasutab töövahendeid õigesti;
☺ töötab puhtalt;
☺ teostab lihtsamaid voltimistöid.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:
☺ leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil;
☺ väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;
☺ kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;
☺ kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;
☺ keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö;
☺ loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest;
☺ koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;
☺ kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.

5.5 Valdkond Muusika

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:
☺ tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
☺ suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
☺ suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu

kaudu;

☺ suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

Valdkonna *Muusika* sisu:

☺ laulmine;

☺ muusika kuulamine;

☺ muusikalis-rütmiline liikumine;

☺ pillimäng.

Valdkonna õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

☺ on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;

☺ kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;

☺ arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetutakse eduelamusele ja tunnustusele;

☺ kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu *Keel ja kõne*, *Kunst* jne, muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;

☺ seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;

☺ muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

Õpitulemus 3 ja 4-5 aastastel lastel:

☺ positiivne häälestus muusikaõpetuseks;

☺ võime keskenduda lühiajaliselt muusika vaikseks kuulamiseks;

☺ erinevate meeleolude tajumine muusikas ja oma elamuste väljendamine mitmesugusel viisil;

☺ lihtsate lastelaulude laulmine üheskoos ja ansambli saatel võimalikult intervallipuhtalt ja ilmekalt;

☺ rütmiline kindlus laulmisel ja mängimisel;

☺ lihtsate tantsusammude tundmine ja tantsimine paarilisega.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:
☺ laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega;
☺ laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansamblis kui ka üksi;
☺ suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;
☺ eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu;
☺ eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;
☺ mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge;
☺ mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansamblis;
☺ liigub vastavalt muusika meeleolule;
☺ väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu.

5.6 Valdkond Liikumine

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:
☺ tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
☺ suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
☺ tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
☺ mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
☺ järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

Valdkonna *Liikumine* sisu:
☺ kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
☺ põhiliikumised;
☺ liikumismängud;
☺ erinevad spordialad;
☺ tants ja rütmika.

Valdkonna õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:
☺ arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, painduvus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
☺ rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
☺ peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist:

regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
☺ suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
☺ mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordinatsiooni, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 2–3aastane laps:

☺ sooritab põhiliikumisi säilitades kõndides ja joostes sihi;
☺ säilitab liikudes tasakaalu vähendatud pinnal;
☺ mängib matkiva sisuga 1-2 reegliga kõnni ja jooksumänge;
☺ sooritab võimlemisharjutusi eri asenditest ja erinevate vahenditega;
☺ teeb harjutusi ettenäitamise ja juhendamise järgi ühtses tempos koos õpetaja ja kaaslastega;
☺ teeb painduvust ja kiirust arendavaid harjutusi;
☺ kõnnib, jookseb ja hüpleb rütmiliselt muusika järgi;
☺ sooritab õpetaja juhendamisel liigutusi muusika järgi erinevas tempos;
☺ sooritab harjutusi aktiivselt ja entusiastlikult;
☺ arvestab rühmakaaslastega aktiivses tegevuses**;**

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4–5aastane laps:
☺ sooritab harjutusi keskendudes õpetaja korraldustele ja sõnalisele seletusele;
☺ õpitud tegevustes kasutab ohutuid liikumisviise;
☺ kasutab spordivahendeid ohutult sobival viisil ja kohas;
☺ sooritab põhiliikumisi kombinatsioonides, õpitud harjutustes, mängudes;
☺ valitseb oma liigutusi koordinatsiooni, tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi sooritades;
☺ hoiab oma kohta erinevates rivistustes: kolonnis, ringis, viirus;
☺ jäljendab liikumisega erinevaid rütme;
☺ liigub vastavalt muusika tempo kiirenemisele ja aeglustumisele;
☺ sooritab vahenditega harjutusi eakohaselt tehniliselt õigesti;
☺ mängib kollektiivseid võistlusmänge;

☺ püüab kinni pidada mängureeglitest;
☺ osaleb lasteaia spordipäeval;
☺ teab kodukohas harrastatavaid spordialasid.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:
☺ keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks;
☺ peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;
☺ sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised;
☺ sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi;
☺ säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
☺ kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt;
☺ matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel;
☺ sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi;
☺ liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
☺ kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne);
☺ mängib sportlike elementidega mänge (korvpall, jalgpall jne);
☺ peab kinni kokkulepitud mängureeglitest;
☺ nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.

5.7 Valdkond Robootika

Robootika eesmärk on toetada õppekavas olevaid valdkondi (mina ja keskkond, keel ja kõne, matemaatika, kunst, muusika, liikumine).

Programmeeritav Mesimumm Bee-Bot: Bee-Bot on armas mesimumm-põrandarobot lastele alates 3. eluaastast, mis arendab laste matemaatilisi ja eneseväljendusoskusi, põhjus-tagajärg seost, seadme juhtimist ja programmeerimist.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:
☺ tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
☺ oskab teha koostööd kaaslastega;

☺ kasutab loogilist ja loovat mõtlemist;
☺ oskab algtasemel programmeerida (BeeBot).

Valdkonna *Robootika* sisu:
☺ Robootiliste seadmete lõimimine teiste valdkondadega;
☺ antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ning väljendada oma maailmanägemust;
☺ julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet;
☺ individuaalse töö läbiviimiseks: logopeedilist abi vajavate laste ja andekate laste lisaõppetegevuses.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:
☺ oskab koostöös eakaaslastega lahendada etteantud probleemülesandeid;
☺ on osavam peenmotoorika oskustes;
☺ kasutab loogilist ja loovat mõtlemist;
☺ oskab sorteerida ning oma töökohta korrastada;
☺ omab baasteadmisi programmeerimisest.

5.8 Valdkond Võõrkeel

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:
☺ suhtub positiivselt võõrkeele õppimisse;
☺ tunneb õpitava võõrkeele teiste keelte seast ära;
☺ omandab esmased teadmised õpitava keele maast ja kultuurist;
☺ saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
☺ reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
☺ hääldab (sõnu, lauseid, laule) järgi ja teeb seda õige intonatsiooni ja häältdusega;
☺ omandab õpitud temaatika piires esmase sõnavara;
☺ oskab õpetaja juhendamisel töötada nii iseseisvalt, paaris kui ka rühmas.

Valdkonna *Võõrkeel* sisu:

☺ esmased viisakusväljendused (tervitamine, hüvasti jätmine, vabandamine, tänamine);

☺ enda tutvustamine;

☺ numbrid;

☺ minu pere;

☺ värvid;

☺ loomad;

☺ kehaosad.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

☺ Oskab tervitada, hüvasti jätta, vabandust paluda ja tänada.

☺ Oskab ennast tutvustada, öelda oma vanust ja küsida kaaslase käest nime ning tema vanust.

☺ Saab aru lihtsatest küsimustest ja oskab anda lühivastuseid.

☺ Oskab nimetada üksikuid teemakohaseid sõnu ja koostada lühilauseid.

☺ Oskab loendada numbreid 1-10.

☺ Oskab tutvustada oma pereliikmeid.

Valdkonna õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

☺ peetakse oluliseks mängulist, kaasahaaravat ja mitmekesist tegevust;

☺ on põhirõhk kuulamisel ja rääkimisel;

☺ kasutatakse peamise õpistrateegiana õpitu kordamist ja seostamist;

☺ julgustatakse lapsi kasutama õpitud sõnu ja väljendeid;

☺ juhitakse lapsi töötama nii individuaalselt, paaris kui ka rühmas.

Osaoskuste arendamiseks sobivad näiteks:

1) teatud sõnale või fraasile reageerimine (käetõstmine, püstitõusmine, esemele või pildile osutamine);

2) loetellu sobimatu sõna äratundmine;

3) kuuldu põhjal pildi joonistamine, värvimine, täiendamine;

4) tähelepanelikku kuulamist nõudvate mängude mängimine (nt bingo);

5) laulude ja luuletuste kuulamine; laulmine, luuletuste lugemine;

6) rollimängud.

6. Avinurme Lasteaed Naerulind päevakava

Õppe - ja kasvatustegevus toimub rühma päevakava alusel, mis määrab laste eale vastava päevarütmi, une- ja ärkveloleku aja, vahelduvad igapäevatoimingud (söömine, riietumine, pesemine, ruumi korrastamine jm), laste vabategevused (mäng, loominguline tegevus, liikumine jm) ning lasteasutuse õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatustegevused.

Päevakava näeb ette tegevused, töö ja mängu igaks päevaks. Päevakava aitab päeva planeerida, lapsed õpivad seda tundma ja harjuvad sellega. Päevakava koostamisel on võetud arvesse laste arenguvajadusi ja ealisi iseärasusi. Päevakava võimaldab lastel tegeleda endile meeldivate materjalidega ning piisavalt väljas viibida.

Avinurme Lasteaed Naerulind päevakava on ühtne kõikidele rühmadele.

Lasteaed on avatud igal tööpäeval 07.30 – 17.30

07.30 -09.00	Laste vastuvõtt
08.50	Hommikuring
09.00 -09.25	Hommikueine
09.25 - 10.30	Integreeritud tegevused õppekava alusel, mäng
10.30 – 11.45	Õueaeg
11.45 – 12.00	Tuppatulek, ettevalmistus lõunasöögiks
12.00 – 12.30	Lõunasöök
12.30 – 13.00	Unejutu aeg
13.00 – 15.30	Puhketunnid või individuaalne mäng
15.30 – 15.50	Õhtuoode
16.00 – 17.30	Integreeritud tegevused õppekava alusel, mäng toas või õues, laste kojusaatmine, koostöö lastevanematega.

7. Erivajadusega lastega tehtav töö

Erivajadusega lapsega tehtava töö peaeesmärgid:
☺last märgatakse ja määratakse tugisüsteem (arengusse kaasatakse erispetsialistid);
☺ laps saab aluse elamaks täisväärtuslikku elu hoolimata erivajadusest;
☺ koostöö õpetaja, spetsialisti ja lapsevanema vahel.
Õpetajate, spetsialistide ja vanemate abiga saavad kõik lapsed jõudsalt edasi areneda.
Töö põhimõtted on, et lapse erivajadust märgatakse selle tekkefaasis ning vajadusel suunatakse laps spetsialisti juurde abi saamiseks. Juba väljakujunenud erivajadusega lapse liitumisel lasteaiaga jätkatakse määratud tegevusi spetsialisti nõuannete kohaselt, vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös logopeedi/eripedagoogi jt spetsialistidega ning lapsevanemaga lapsele individuaalse arenduskava.

7.1 Kõnehäired

Avinurme Lasteaias Naerulind töötab kaks korda nädalas logopeed, kes kontrollib kõiki aialapsi ning vajadusel teostab kõneravi või annab soovitused ja suunamised erispetsialistide poole pöördumiseks. Tehtav töö kõnehäirega lastega fikseeritakse logopeedi poolt kirjalikult. Õpetajad ja lapsevanemad teevad logopeediga koostööd lapse kõne arengu jälgimise ja ravimise efektiivsuse eesmärgil.

7.2 Üliaktiivsed lapsed

Üliaktiivsed lapsed vajavad suuremat tähelepanu oma aktiivsuse rakendamiseks Koostöös lapsevanemaga selgitatakse välja aktiivsuse põhjus. Lapse puhul kasutatakse individuaalse lähenemise printsiipi: teda suunatakse pidevalt rahulikule tegevusele ja talle antakse rahulikke ja mõtlemist nõudvaid mänge. Õpetaja pöörab

lapsele palju individuaalset tähelepanu ja vajadusel annab lapsevanemale soovituse pöörduda eripedagoogi poole.

7.3 Andekad lapsed

Süvendatud tegelemine andekate lastega. Suunamine huvipakkuvatele ja arendavatele tegevustele. Lastevanemate nõustamine ning lapse suunamine ringitegevustesse väljaspool lasteaeda.

7.4 Muukeelne laps

Avinurme Lasteaias Naerulind õpib muukeelne laps eesti keelt kui teist keelt oma vanusele vastavas rühmas – keelekümbluse keskkonnas, mille eesmärgiks on, et laps:

☺ tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
☺ soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
☺ tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
☺ kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

Keeleõppe kõige esimene põhimõte on teha alati koostööd lapsevanemaga. Oluline on selgitada välja lapsevanema ootused, soovid ja mured seoses muukeelse lapse tulemisega lasteaeda ning kaasata lapsevanemat aktiivsele koostööle süvendades arusaamist ning toetust lapse eesti keele õpingutes. Samuti selgitada välja lapse kodused kasvatuspõhimõtted ja traditsioonid. Keele omandamise parim viis on aktiivne suhtlemine, see ergutab ka lasteaias omandatud passiivse sõnavara kasutamist. Suunata lapsevanemaid rääkima lapsega kodus nii palju kui võimalik eesti keelt. Soovitada lastevanematel lugeda ette eestikeelseid raamatuid, kuulata eestikeelseid lastelaule ja lugusid. Eesti keele õppimise edu rajaneb oluliselt emakeele oskuse kasvul, seepärast soovitame lastevanematel intensiivselt tegeleda lapse arendamisega ka tema emakeeles. Eesti keelt õpetades tuleb toetuda sellele, mis emakeeles juba on omandatud. Keele õpetamine saab alguse tegelikus suhtluses. Õppetegevused valitakse vastavalt lapse eale, need peavad pakkuma rõõmu, põnevust ja kindlustunnet. Pidevalt tuleb jälgida, kas laps saab aru sellest, mida me eesti keeles ütleme, võimalusel kasutame paralleelselt lapse emakeelt.

Muukeelse lapse õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:
☺ peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);
☺ pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
☺ suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);
☺ korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
☺ vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);
☺ valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;
☺ pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

7.5 Haigused

Üldreeglina haiget last lasteaeda ei tooda. Haigestumise puhul lasteaias eraldatakse laps rühmast ja teatatakse lapsevanemale. Trauma puhul teatatakse lapsevanemale ja toimetatakse laps lähimasse arstipunkti. Õpetajatel ja personalil ei ole lubatud anda lastele ravimeid.
Lapsed, kellel esineb allergia, autoimmuunne haigus või mõni muu silmale nähtamatu haigus, on õpetaja erilise tähelepanu all. Koostöös lapse vanematega ja perearstiga koostab lasteaia kokk allergikutele spetsiaalse menüü. Vajalike medikamentide tarvitamisest ja ajalisest kavast peavad lapsevanemad informeerima õpetajat ja õpetaja abi.

8. Koostöö

8.1 Koostöö lapsevanemaga

Hea koostöö lapsevanemaga on aluseks lapse kohanemisele lasteaias ning turvatunde tekkimisele lasteaias viibides. Perekonnal on kanda kõige olulisem osa lapse kasvatajana. Tähtis on teha koostööd kõikide pereliikmetega, kes on lastega lähedastes suhetes. Lasteaed toetab, nõustab ja abistab lapsevanemat lapse arendamisel, kasvatamisel, ja õpetamisel.

Oluline on igapäevane vahetu suhtlemine õpetaja ja lapsevanema vahel. Võimalused suhtlemiseks ja info vahetamiseks kohandatakse vastavalt perekonna vajadustele ja eelistustele.

Lasteaias toimuvatest sündmustest ja üritustest saab lapsevanem kõige esimese info otse rühma personalilt. Teavet saab lapsevanem rühma garderoobis olevalt stendilt, otse õpetajalt, lasteaia kodulehelt, lasteaia Facebook'i lehelt ja info saadetakse ka lastevanemate maili-listi kaudu.

Üks kord aastas toimub lapsevanemate üldkoosolek, mis toimub sügisel ja mille peateemaks on eelseisva õppeaasta plaanid ja eesmärgid, muutustest lasteaia töökorralduses, hoolekogu otsused. Kaks korda aastas kevadel ja sügisel täidetakse õpetajate ja spetsialistide poolt lapse arengukaart, mille alusel antakse kirjalik ülevaade lapse arengust. Arenguvestlus iga lapse lapsevanematega toimub individuaalselt kevadel, kus lapsevanem saab teavet oma lapse edusammude kohta.

Lasteaias toimuvad koostöövormid:

☺ lastevanemate üldkoosolek üks kord aastas sügisel;
☺ rühmakoosolekud vajadusel;
☺ stendid rühmade juures;
☺ ühisüritused;
☺ arenguvestlus kevadel;
☺ lapsevanemate nõustamine vajadusel;
☺ lastevanemate töökohtade külastamine;
☺ iga rühma esindaja osalemine lasteaia hoolekogus.

8.2 Personali omavaheline koostöö

Lasteaia sisekliimast ja meeskonnatööst oleneb kui positiivne ja tulemuslik on lasteaia kui organisatsiooni tegutsemine:

☺ sisekoolituste korraldamine ja nendest osavõtmine;
☺ väljaspool lasteaeda koolitustelt saadu edastamine kolleegidele;
☺ ühine õppekavatöö;
☺ regulaarsed koosolekud ja info liikumine;
☺ ühisüritused.

8.3 Koostöö kooliga

Avinurme Lasteaed Naerulind vahetu naaber on Avinurme Gümnaasium. Koos toimuvad külaskäigud kooli ja ühisüritused algklasside ja põhikooli õpilastega. Toimub koostöö ja infovahetus kooliõpetajate ja lasteaiaõpetajate vahel: koolieelse rühma moodustamise, koolipäeva valimise ja ajakava ühitamise ning koolivalmiduse hindamise osas.

8.4 Koostöö vallavalitsusega

Avinurme Lasteaed Naerulind on valla ülalpidamisel olev koolieelne lasteasutus, mille tööd reguleerivad valla õigusaktid. Oma koostöös Mustvee Vallavalitsusega juhindub lasteaia juhtkond prioriteedist „Laps on kõige tähtsam“. Koos võetakse osa Mustvee Vallavalitsuse poolt korraldatavatest laste-, samuti personalile mõeldud üritustest. Hea koostöö on sotsiaaltöö spetsialisti ja lasteaia personali vahel.

9. Lapse arengu hindamise põhimõtted

Lapse arengu jälgimise ja analüüsimise eesmärk on koguda lapse kohta informatsiooni, mida saab kasutada õppe- ja kasvatustegevuste kavandamisel ja õppekava arendamisel, lapse individuaalsel arendamisel, lapse kohta tagasiside andmisel lapsevanemale.

Lapse arengu analüüsimisel lähtutakse lapse individuaalsest arengust ja õppekavas toodud lapse arengu eeldatavatest tulemustest valdkonniti.
Õpetajad viivad läbi 1x aastas lastevanematega läbi vestlused laste arengust.
Lapse arengu hindamisel kasutatakse vaatlusmeetodit ja laste tööde analüüsi.
Tunnustatakse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi. Arengut hinnatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut. Lapse arengu eeldatavaid tulemusi ei käsitleta kõigile kohustuslikena.
Igale lapsele koostatakse arengumapp mis on aluseks individuaalsele arenguvestlusele lapsevanemaga. Arengumapp sisaldab:

- ☺ tähelepanekuid lapse tegevuse kohta, lapse huvitavaid ütlemisi või muud last iseloomustavat infot;
- ☺ lapse töötulemuste näidiseid;
- ☺ lapse arengu kirjalik hinnang;
- ☺ vajadusel individuaalne arenduskava.

Üks kord aastas kevadel antakse lapsevanemale kirjalik hinnang lapse arengu kohta.
Suulist hinnangut antakse vajadusel jooksvalt ja samuti toimub lapsevanema nõustamine ühise koostöö huvides.
Lapse arengu analüüsimise põhimõtteid tutvustatakse lapsevanematele ning tal on alati õigus tutvuda oma lapse arengumapiga. Lasteaiast lahkudes saab laps oma arengumapi kaasa.

10. Koolivalmiduse hindamine

Avinurme Lasteaed Naerulind koolieelseid lapsi hindavad Avinurme Lasteaia rühmaõpetajad ja Avinurme Gümnaasiumi ettevalmistusrühma õpetaja koostöös logopeediga. Rühmaõpetajad vormistavad kooliks ettevalmistatud lapsele koolivalmiduse kaardi. Koolivalmidust või koolimineku edasilükkamist arutatakse lapsevanemaga, vajadusel kaasatakse valla sotsiaaltöötaja ja maakondlik nõustamiskeskus.

Lasteaia pedagoogid toetavad lapsevanemaid, ettevalmistusrühma õpetajat, vajadusel sotsiaaltöötajat oma tähelepanekutega lapse koolivalmiduse kohta.

Meie põhimõtted:
☺ koolivalmidus on lapse valmisolek õpitegevuse alustamiseks, mis väljendub lapse soovis õppida, omandada uusi teadmisi, jälgida ja täita täiskasvanu selgitusi,

korraldusi;

☺ koolivalmidus ei tähenda pelgalt lugemis- ja kirjutamisoskust, see on lapse valmisolek kohaneda uute reeglitega uutes tingimustes;

☺ et saavutada lapse koolküpsus, on vajalik koostöö kodu, kooli ja lasteaia vahel.

Kooliks ettevalmistamist ja koolküpsuse hindamist reguleerib vastav kord, mille kinnitab pedagoogilise nõukogu otsusel lasteaia direktor.

11. Õppekava uuendamise kord

Õppekava täitmist analüüsitakse ja kava täiendatakse vajadusel. Õppekava kinnitab lasteasutuse direktor pedagoogilise nõukogu ettepanekul ja lasteaia hoolekogu ettepanekul:

☺ seadusandlike aktide muutudes;

☺ seoses eesmärkide muutumisega;

☺ seoses pedagoogilise nõukogu, hoolekogu ettepanekutega.

12. Ettepanekute ja muudatuste leht

1. ÕK kinnitatud õppeaastaks 2009-2010 pedgoogilise nõukogu pr 19. augustil 2009 nr 10
2. ÕK muudatus 18. oktoobril 2010 pedagoogilise nõukogu protokoll nr 2
3. ÕK muudatus 31.mail 2012 pedagoogilise nõukogu protokoll nr 8
4. ÕK muudatus 13.03.2013 pedagoogilise nõukogu protokoll nr 7
5. ÕK muudatus 31.08.2017 pedagoogilise nõukogu koosoleku protokoll nr 7
6. ÕK muudatus 22.08.2018 pedagoogilise nõukogu koosoleku protokoll nr 6